

Посилення аутріч роботи та комплексної підтримки молоді NEET в рамках Молодіжної Гарантії в Україні та країнах перебування

Семінар Європейського фонду освіти (ETF)

“Посилення ефективних стратегій впровадження Молодіжної Гарантії”

19 травня 2026 року

Методологія, обсяг та обмеження

Мета цього звіту - представити ефективні стратегії охоплення неактивної молоді з метою підтримки її повернення до освіти та зайнятості, зокрема в умовах триваючої війни:

- задокументувати обсяг та стратегічну важливість моделей outreach та кейс-менеджменту.
- визначити та оцінити моделі, що можуть бути адаптовані з країн ЄС/країн перебування.
- сформулювати практичні, засновані на доказах рекомендації

Географічне та програмне охоплення: Україна та окремі країни перебування, а саме: Польща, Чехія та Словаччина, а також інші країни ЄС та країни Західних Балкан

Цільова група: молодь віком 15–29 років

Методологічний підхід:

- Аналіз матеріалів та оцінки підходів до аутріч роботи, програмної документації, політичних та технічних документів, а також існуючих тематичних досліджень;
- 15 інтерв'ю з ключовими інформаторами, представниками міністерств, постачальників послуг, партнерів ЮНІСЕФ та організацій-виконавців;
- Одна онлайн фокус-група з членами Молодіжної консультативної ради ЮНІСЕФ; та
- Коротке онлайн-опитування U-Report за участю 2,733 респондентів.

Посилена Молодіжна Гарантія ЄС (YG) зобов'язує держави забезпечити, щоб усі молоді люди (віком 15–29 років) отримали якісну пропозицію працевлаштування, освіти, професійного навчання або стажування протягом 4 місяців після настання безробіття або закінчення школи.

Картування

Доступність даних та впровадження профілактичних заходів для зменшення кількості випадків передчасного відрахування зі школи.

Підготовка

Навчання та консультації для підготовки молоді до отримання пропозиції.

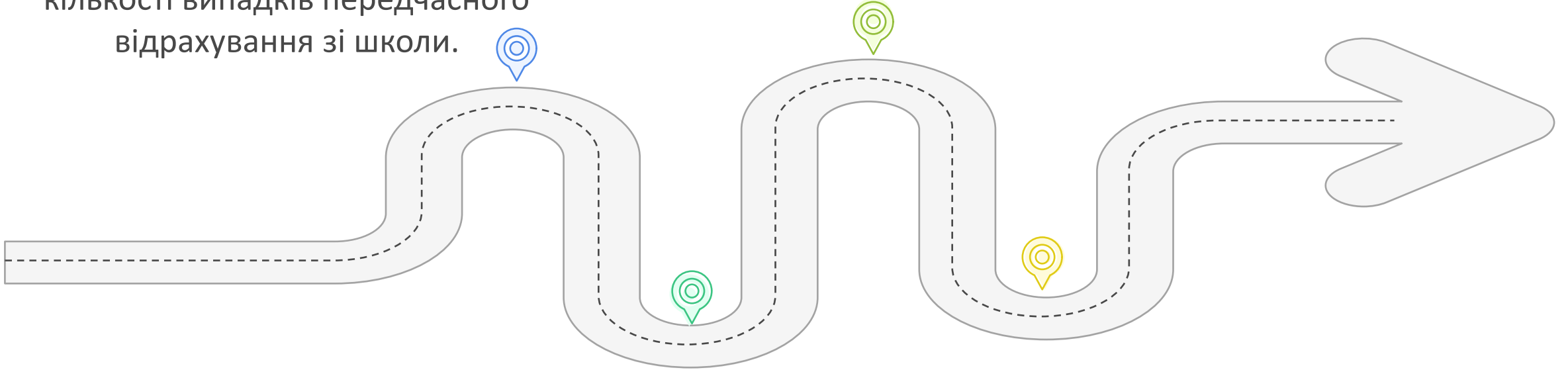
Аутріч

Виявлення та активація молоді NEET через місцеві партнерства.

Пропозиція

Отримання якісної пропозиції працевлаштування, продовження освіти або додаткового навчання протягом 4 місяців.

Молодь NEET в Україні – що нам відомо? (HSESS 2023)

Профіль	NEETs через сімейні обов'язки (48%)	Знеохочені NEETs(5%)	NEETs з інвалідністю або обмеженнями здоров'я (6%)	Інші неактивні NEETs, включаючи постраждалих від війни (21%)	Довгостроково безробітні NEETs (5.5%)	Активні NEETs (короткостроково безробітні) (13.9%)
Хто вони?	<ul style="list-style-type: none"> • Переважно молоді жінки (25–29 років) • Неактивні через догляд за дітьми або сімейні обов'язки • Часто середня або вища освіта 	<ul style="list-style-type: none"> • Неактивні, раніше шукали роботу • Середня освіта, певний досвід роботи • Низька впевненість, слабкі зв'язки з установами 	<ul style="list-style-type: none"> • Неактивні через хворобу або інвалідність • Різний вік та рівень освіти 	<ul style="list-style-type: none"> • Неактивні з різних або невизначених причин • Включаючи психологічний дистрес, пов'язаний з війною (2,7%) 	<ul style="list-style-type: none"> • Безробітні 12+ місяців • Старша молодь (25–29 років), попередній досвід роботи 	<ul style="list-style-type: none"> • Безробітні <12 місяців • Активно шукають роботу, готові до роботи
Що їм потрібно?	<ul style="list-style-type: none"> • Підтримка громади, аутріч через служби надання послуг • Рішення щодо догляду за дітьми та гнучке, поступове повернення 	<ul style="list-style-type: none"> • Проактивний аутріч • Мотивація, консультування, зміцнення впевненості перед активацією 	<ul style="list-style-type: none"> • Адаптований аутріч та координація з медичними та соціальними службами • Персоналізовані, доступні шляхи працевлаштування з допомогою консультантів з працевлаштування 	<ul style="list-style-type: none"> • Низькопороговий, заснований на довірі аутріч • Психосоціальна підтримка як точка входу 	<ul style="list-style-type: none"> • Інтенсивна активація • Індивідуальні плани дій, підвищення кваліфікації, цільова підтримка працевлаштування 	<ul style="list-style-type: none"> • Стандартний аутріч через служби зайнятості • Швидкий підбір роботи, навчання або стажування

Молодь NEET в Україні – нові групи

Діти та молодь з сімей ветеранів та військовослужбовців

Підлітки та молодь, що залишають систему опіки

Молодь, яка повертається з тимчасово окупованих територій

Діти, які безпосередньо постраждали від військових дій

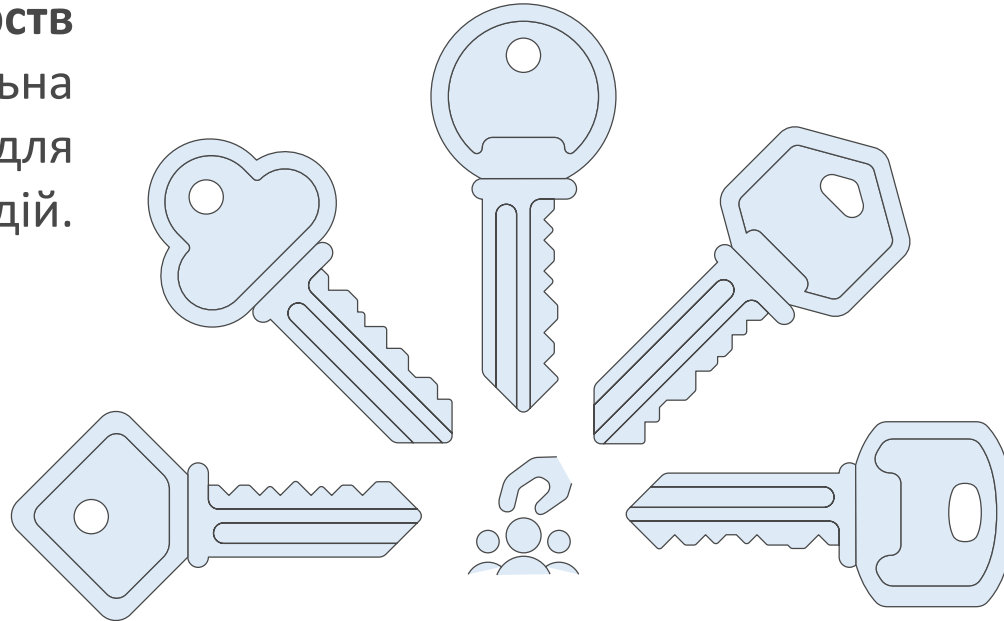
Внутрішньо переміщені діти та молодь

Ключові принципи ефективного аутріч роботи/ цільового охоплення молоді

Зміцнення довіри
Встановлення взаєморозуміння
через поступовий підхід та видимі
преваги.

Розбудова партнерств
Міжсекторальна
співпраця для
скоординованих дій.

Диференційований аутріч
Адаптація підходів до
задоволення
різноманітних потреб
молоді.

Безперервність підтримки
Забезпечення стабільного
контакту та безперешкодного
переходу між сервісами.

Професіоналізація
Забезпечення персоналу
навчанням та ресурсами для
вирішення складних потреб.

Раннє втручання – моделі, придатні для адаптації

Регіональні інтеграційні команди

Інституціоналізована співпраця між NIVAM і громадськими організаціями. Роботу координує NIVAM і реалізує у тісному партнерстві з досвідченими НУО.

Підтримка, заснована на територіальній близькості до шкіл і громад. Команди працюють безпосередньо зі школами у вразливих районах та активно виявляють дітей, які перебувають поза школою або під високим ризиком вибуття.

Інтегрований, мультидисциплінарний пакет послуг, що включає:

- підтримку при зарахуванні та повторному зарахуванні
- мовну допомогу дітям із маргіналізованих та ромських громад
- репетиторство та підтримку в навчанні
- кар'єрне консультування та супровід переходів
- психосоціальну та сімейну підтримку

Проміжна та координаційна функція. Виконують роль містка між школами, сім'ями, муніципалітетами та зовнішніми постачальниками послуг.

Наглядно демонструє, як аутріч роботу, освітню підтримку та соціальні послуги можна поєднати на локальному рівні, щоб запобігти ранній дезінтеграції та підтримувати переходи до подальшої освіти чи професійного навчання.

Системи раннього попередження

Систематичний моніторинг у школах. Відвідуваність, труднощі у навчанні та поведінкові ризики відстежуються в межах законодавчо визначених обов'язків щодо добробуту учнів.

Багато професійні команди з добробуту учнів. Учителі, шкільні консультанти, психологи, соціальні працівники та фахівці у сфері охорони здоров'я спільно оцінюють ризики та ухвалюють рішення щодо подальших дій.

Раннє, індивідуалізоване втручання. Індивідуально підібрані заходи підтримки, включно з навчальною підтримкою, консультуванням, наставництвом та психосоціальною допомогою.

Залучення сім'ї та узгоджений подальший супровід. Тісна співпраця з родинами та, за потреби, налагодження зв'язків із зовнішніми соціальними й медичними службами.

Чітка правова та інституційна основа. Обов'язкова взаємодія між освітніми, соціальними та медичними службами забезпечує послідовну та якісну реалізацію.

Система раннього попередження у школах, пов'язана з службами консультування, молодіжною роботою та альтернативними шляхами навчання або зайнятості, щоб запобігти переходу молоді до статусу NEET.

Виявлення та активація – моделі, придатні для адаптації

Ідентифікація неактивних NEET на основі даних

Формальна міжвідомча структура обміну даними. Угода про співпрацю між міністерствами освіти та праці, ДСЗ та системою пенсійного страхування для відстеження молоді після завершення формальної освіти.

Послідовне зіставлення адміністративних наборів даних. Молодь, яка не навчається перевіряється за реєстрами зайнятості та безробіття для визначення чіткого статусу: студент, працевлаштований, безробітний або неактивний.

Чітке визначення неактивних NEET. Не знайдено, класифіковано як неактивні NEET.

Поступове розширення джерел даних. Додаткові данні, інтегровані з МВС, Податкової служби, Платіжної агенції з питань сільського господарства, рибальства та розвитку сільських територій, для охоплення неформальної, сезонної та сільськогосподарської роботи.

Оперативний реєстр, яким керує ДСЗ. Національний реєстр неактивних осіб для цільової роботи з молоддю, активізації та направлення до МГ.

Демонструє, як надійні системи ідентифікації можуть забезпечити проактивний аустріч та та запобігти тривалій неактивності до того, як молоді люди самостійно звернуться по послуги.

Унікальний національний Портал МГ. ohjaamot.fi

Єдина національна точка входу для молоді (онлайн та фізична). Доступ до консультацій з питань освіти, навчання, працевлаштування, соціальних послуг та добробуту через один портал, без необхідності **без необхідності розуміти мандати різних установ.**

Інтегровані багатосекторні послуги. Контент та направлення ДСЗ, освітні шляхи, соціальна та медична підтримка, молодіжна робота та місцеві послуги

Низькопороговий, зручний для молоді дизайн. Проста мова, підтримка в чаті та опції самостійної навігації зменшують бар'єри для неактивної або незареєстрованої молоді.

Міцний зв'язок з місцевими службами. Портал з'єднує молодих людей з місцевими центрами та службами Ohjaamo, забезпечуючи подальший зв'язок після цифрового контакту.

Функціонує як національна точка входу для виявлення, консультування та скерування, забезпечуючи раннє залучення молоді до того, як вони перейдуть у категорію довгострокових NEET.

Консультації та керівництво – моделі, придатні для адаптації

Молодіжні «one-stop» центри

Інтегрована, доступна точка входу для молоді. Одна фізична точка доступу, що поєднує послуги з працевлаштування та професійної орієнтації з соціальною, психосоціальною підтримкою та молодіжною роботою, надається регіонами на основі національно затверджених моделей.

Сильна функція залучення та взаємодії. Активне залучення молоді, яка не охоплена послугами, неактивної чи незареєстрованої, включно з тими, хто рано покинув школу, молоддю з комплексними потребами та переміщеною українською молоддю.

Мультидисциплінарні команди та комплекс послуг. Профорієнтація та консультивання, мовна підтримка, підтримка психічного здоров'я та психосоціальна підтримка, молодіжна робота, переадресація з питань безпеки та захисту дітей.

Підтримка на основі кейс-менеджменту та скерування. Індивідуальна оцінка, короткостроковий кейс-менеджмент і структуроване скерування до служби зайнятості, закладів освіти, медичних та соціальних служб.

Формальна інтеграція до МГ через ESF+. Інтегровані до національної реалізації МГ через Програму «Словаччина», що забезпечує стабільне фінансування після пілотної фази.

Шляхи активації навичок

Доступне, низькопорогове залучення молоді, поза формальних систем. Поєднання аутрічу, наставництва, розвитку навичок і реалізації молодіжних проєктів у партнерстві з національними та місцевими акторами (наприклад, UPSHIFT).

Фокус на готовності та зміцненні впевненості. Акцент на навчанні ровесників, командній роботі, розв'язанні проблем і розвитку перехресних навичок, одночасно працюючи над мотивацією та психосоціальними потребами.

Ефективний місток до формальних послуг. Підтримує молодь у визначенні інтересів, відновленні довіри до інституцій та підготовці до подальшого залучення у профорієнтацію, освіту або працевлаштування.

Значущість для Молодіжної Гарантії. Може виконувати роль траєкторії редактивної та підготовки до залучення, доповнюючи профорієнтацію, консультивання та кейс-менеджмент.

Чіткі механізми скерування, налагоджені маршрути скерування між молодіжними центрами, громадськими організаціями, впроваджувачами UPSHIFT та службами зайнятості, із визнанням участі як вагомого кроку на шляху до активізації.

Які установи беруть участь у цій моделі?

Грантова схема для фінансування аутрічу через партнерства

Напрями діяльності на засадах місцевого партнерства

Виявлення та активація

- **Залучати молодь** під час молодіжних активностей у громаді через молодіжних медіаторів.
- **Організовувати молодіжні заходи**, що забезпечують неформальне спілкування з молоддю та підвищують обізнаність про МГ.
- **Проводити колективні інформаційні сесії** для представлення МГ та заохочення молоді до реєстрації в схемі.
- **Збирати інформацію про соціально-економічний статус молоді NEET.**
- **Індивідуальна оцінка**

Грантова схема: Лот 1

Оцінка
Індивідуально
го плану та
визначення
потреби в
перенаправле
нні

Кейс-менеджмент підхід

Консультації, керівництво і підготовка

- **Оцінка індивідуальних** соціальних та економічних потреб
- Оцінка індивідуальних **уподобань та професійних здібностей**
- **Визначення наявних можливостей** для здобуття кваліфікації та працевлаштування
- **Консультування та орієнтація** через підготовчі послуги
- Посередництво в доступі до заходів соціальної підтримки
- Розвиток м'яких навичок для тих, кому ця послуга підходить (короткі навчальні курси)
- Інші інноваційні рішення

Грантова схема: Лот 2

Критерії для грантового механізму

- Запропоновані ініціативи повинні демонструвати партнерський та інтегрований підходи до впровадження і сприяти посиленій комунікації та взаємодії між учасниками на місцевому рівні.
- Мінімум двоє партнерів мають подаватися спільно.
- Партнерами, що мають право на участь, є неприбуткові організації, муніципалітети, соціальні підприємства, недержавні провайдери навчання.
- Щонайменше один із заявників (лідер або співзаявник) має активно працювати у цільових громадах.
- Потрібно найняти на період гранту щонайменше одну молоду людину віком від 20 до 29 років, яка виконуватиме роль медіатора та підтримуватиме розробку заходів. Роль медіатора визначена у профілі, затвердженому Виконавчим координатором МГ. Партнери несуть відповідальність за навчання та підготовку молодої людини для виконання цієї ролі.
- Заявники повинні мати попередній досвід реалізації аналогічних заходів за масштабом та цілями.

Тривалість кожної запропонованої ініціативи - 12 місяців

Вимоги

Кожен отримувач гранту зобов'язаний контрактом:

- виконати мінімальні цільові показники, зокрема кількість молоді NEET, з якою потрібно зконтактувати, поінформувати та перенаправити,
- кількість Індивідуальних планів та напрямлень, які потрібно розробити
- кількість молоді NEET, яка має отримати попередні та підготовчі послуги

Бюджет і фінансування

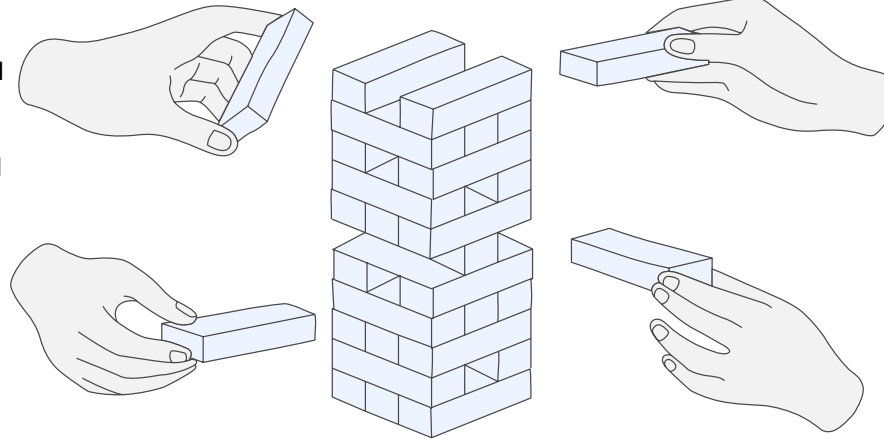
- Мінімальна сума гранту: 50,000 дол. США (приблизно 4,377,000)
- Максимальна сума гранту: 150,000 дол. США (приблизно 13,131,000)

Фінансування здійснюється залежно від досягнутих рівнів результативності, із відповідними фінансовими коригуваннями.

Ключові наскрізні чинники для охоплення молоді в межах Молодіжної Гарантії

Багатостороння координація

- Охоплення не може забезпечуватися окремими інституціями
- Правова база існує (Закон про молодь, МРГ), але ролі залишаються фрагментованими
- Потрібні **чіткі місцеві координатори** та формалізовані протоколи партнерства
- Молодіжні центри є критичними точками входу в громадах, але працюють нерівномірно

Забезпечення фінансування

- Державне фінансування є обмеженим; аутріч здебільшого залежить від донорів і реалізується у форматі проєктів
- Існує значна можливість використати **Український молодіжний фонд** як національний хаб фінансування
- Потрібно інтегрувати аутріч у **державні та місцеві бюджети**, навіть у невеликому масштабі
- Донорське фінансування має підсилювати, а не замінювати, інституційні системи

Надійні системи даних

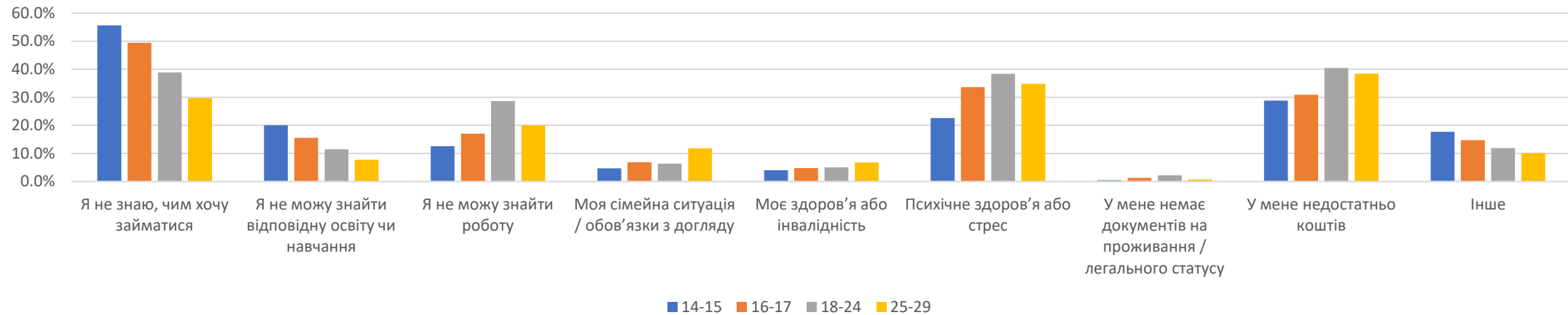
- Дані про молодь NEET є фрагментованими в системах освіти, зайнятості та соціальної допомоги
- Війна та переміщення посилюють «невидимість» неактивної молоді
- Пріоритет: **прагматичний, заснований на згоді, обмін даними** для виявлення незареєстрованої молоді
- Почати зі спрощеної **дашборд-системи моніторингу МГ**, узгодженої з індикаторами ЄС

Залучення молоді

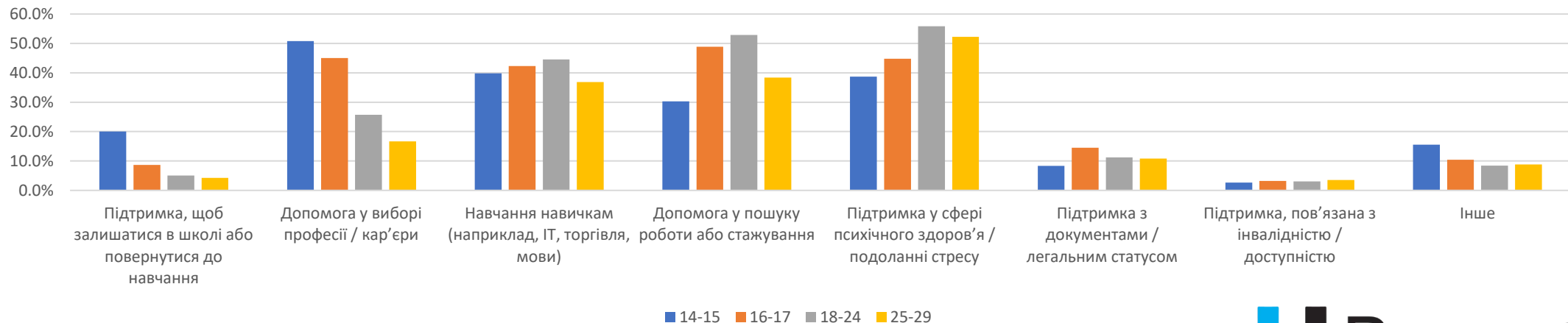
- Формальні механізми молодіжної участі існують, але використовуються недостатньо
- Аутріч є ефективнішим, коли він **спільно розроблений із молоддю**
- Аутріч «рівний-рівному» та молодіжне лідерство підвищують довіру та охоплення
- Залучення молоді має приводити до **видимих, практичних змін** для зміцнення довіри

Голоси молоді в Україні – результати U-report (n=2,733; 14-29 років)

Зараз, яка ваша найбільша проблема, пов'язана з навчанням, навчанням чи роботою?

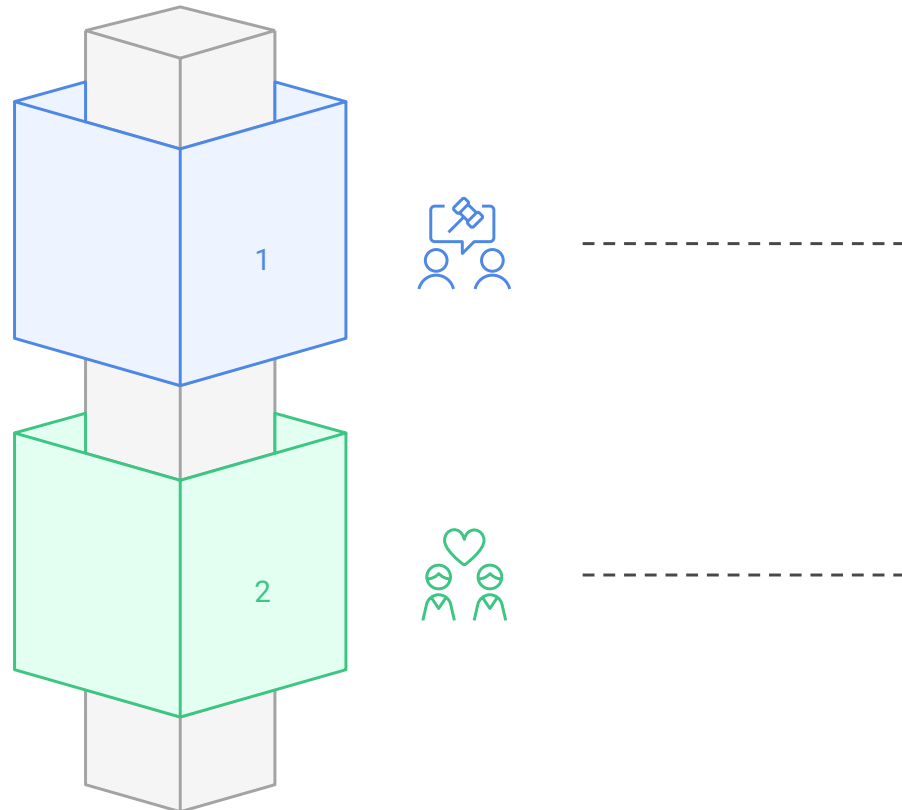

Яка підтримка вам найбільше допоможе в наступному році?

План дій щодо Молодіжної Гарантії в Україні

Рекомендації для аутріч етапу

Системні реформи

Реформи створюють необхідні умови

- Узгодження законодавства, ролей та фінансування
- Регламенти, операційні настанови, тощо
- Забезпечення координації та підзвітності

Ініціативи впровадження

Ініціативи забезпечують результати

- Тестування операційних моделей
- Масштабування ефективних рішень через пілоти

П'ять основних висновків за результатами дослідження.

1. Аутріч є основною точкою входу до Молодіжної Гарантії

Ефективне охоплення є критично важливим для залучення найбільш вразливих і виключених молодих людей; без нього система переважно обслуговує тих, хто вже має доступ до інституцій.

2. Високо диференційовані профілі NEET потребують індивідуальних пакетів підтримки

Молодь NEET в Україні стикається з дуже різними бар'єрами, що вимагає диференційованих підходів до роботи та індивідуальної підтримки.

3. Аутріч працює найкраще як безперервний процес

Ефективні системи поєднують раннє втручання, виявлення та активізацію, а також консультування і комплексну підтримку, що забезпечує поступове залучення.

4. Місцеві міжсекторальні партнерства, підкріплені даними та моніторингом, є ключовими для впровадження

Охоплення залежить від координації між секторами молоді, освіти, зайнятості, соціального захисту, охорони здоров'я та послуг для ветеранів, при цьому молодіжні центри виступають ключовими точками входу.

5. Психічне здоров'я та комплексна підтримка є ключовими, а не додатковими складовими

Голоси молоді свідчать, що психічне здоров'я та добробут є пріоритетними потребами і мають бути інтегровані в підходи до охоплення та шляхи активізації.

Посилення аутріч роботи та комплексної підтримки молоді NEET в рамках Молодіжної Гарантії в Україні та країнах перебування

<https://www.unicef.org/eca/pathways-ukrainian-youth>